

A. Moshe descends with the second tablets - Shmot 34:29-31

כט וַיְהִי, בְּרִדְתּוֹ מֹשֶׁה מֵהַר סִינַי, וּשְׁנֵי לַחַת הָעֵדוּת בְּיַד-מֹשֶׁה, בְּרִדְתּוֹ מִן-הָהָר; וּמֹשֶׁה לֹא-יָדַע, כִּי קָרוֹ עוֹר פָּנָיו--בִּדְבָרוֹ אֹתוֹ.

29 And it came to pass, when Moses came down from mount Sinai with the two tables of the testimony in Moses' hand, when he came down from the mount, that Moses knew not that the skin of his face sent forth beams while He talked with him.

ל וַיִּרְא אַהֲרֹן וְכָל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֶת-מֹשֶׁה, וְהִנֵּה קָרוֹ, עוֹר פָּנָיו; וַיִּירָאוּ, מִגִּשְׁתֵּי אֱלֹהֵי.

30 And when Aaron and all the children of Israel saw Moses, behold, the skin of his face sent forth beams; and they were afraid to come nigh him.

Note Shmot 34:1-4, when Moshe ascended Har Sinai

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, פָּסֶל-לָךְ שְׁנַי-לַחַת אֲבָנִים כַּרְאשֹׁנִים; וְכַתְּבַתִּי, עַל-הַלְּחֹת, אֶת-הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר הָיוּ עַל-הַלְּחֹת הַרְאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַרְתָּ.

1 And the LORD said unto Moses: 'Hew thee two tables of stone like unto the first; and I will write upon the tables the words that were on the first tables, which thou didst break.

ב וְהָיָה נָכוֹן, לְבִקְרָךְ; וְעָלִיתָ בְּבִקְרָךְ אֶל-הַר סִינַי, וְנִצַּבְתָּ לִּי שָׁם עַל-רֹאשׁ הָהָר.

2 And be ready by the morning, and come up in the morning unto mount Sinai, and present thyself there to Me on the top of the mount.

ג וְאִישׁ לֹא-יַעֲלֶה עִמָּךְ, וְגַם-אִישׁ אֶל-יָרֵא בְּכָל-הָהָר....

3 And no man shall come up with thee, neither let any man be seen throughout all the mount;

B. Ramban- re; Mishkan as symbol of Har Sinai - on Shmot 25:1

...והנה עיקר החפץ במשכן הוא מקום מנוחת השכינה שהוא הארון, כמו שאמר

(להלן כה כב): "ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפורת..."

וסוד המשכן הוא שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני - שוכן עליו בנסתר.

C. Harsh Attributes in the 'Ten Commandments'- Shmot 20:2-6

א אֲנֹכִי... לֹא-יְהִיֶּה לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים, עַל-פָּנָי. **ג** לֹא-תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל... לֹא-תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם, וְלֹא תַעֲבֹדֵם: כִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ, אֵל קַנָּא--פֶּקֶד עֵינָי אֶת עַל-בְּנֵים עַל-שְׁלֵשִׁים וְעַל-רִבְעִים, לְשֹׁנָי. **ה** וְעֲשֵׂה חֻסֶּד, לְאֻלְפִים--לְאֹהֲבֵי, וְלִשְׁמֵרֵי מִצְוֹתַי. **ו** לֹא תִשָּׂא אֶת-שֵׁם-ה' אֱלֹהֶיךָ, לְשׁוֹא: כִּי לֹא יִנְקֶה ה', אֶת אֲשֶׁר-יִשָּׂא אֶת-שְׁמוֹ לְשׁוֹא.

D . Shmot 23:20-23 / Another example of “midat ha’din” before Second Luchot

כ הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלַח מַלְאָךְ, לְפָנֶיךָ... כֹּא הַשְּׁמֵר מִפְּנֵי וְשִׁמְעַ בְּקוֹלוֹ, אֶל-תִּמְרָ בּוֹ: **כִּי לֹא יֵשֵׂא לְפִשְׁעֵכֶם**, כִּי שָׁמִי בְּקִרְבּוֹ. כִּב כִּי אִם-שָׁמוּעַ תִּשְׁמַע, בְּקוֹלוֹ, ... וְאֵיבִתִּי, אֶת-אֵיבֶיךָ, ...

E. The Punishment for “chet ha’egel” / Shmot 32:7-11

ז וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה: לֵךְ-רַד--כִּי שָׁחַת עַמְּךָ.. ט וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה: רְאִיתִי אֶת-הָעַם הַזֶּה, וְהִנֵּה עִם-קִשָּׁה-עֲרָף הוּא. י וְעַתָּה הִנְיָחָה לִי, וַיִּחַר-אַפִּי בָהֶם וְאָכְלִים; וְאַעֲשֶׂה אוֹתָךְ, לְגוֹי גָּדוֹל. יא וַיִּחַל מֹשֶׁה...

F. Moshe prays that God forgive their sin / Shmot 32:30-34

ל וַיְהִי, מִמַּחֲרַת, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-הָעַם, אַתֶּם חָטַאתֶם חֲטָאָה גְדוֹלָה; וְעַתָּה אֶעֱלֶה אֶל-יְהוָה, אֲוֹלִי אֲכַפְּרָה בְּעַד חַטֹּאתֵיכֶם /// לֵב וְעַתָּה, אִם-תִּשְׁאַ חַטֹּאתֵיכֶם; וְאִם-אֵין--מִחְנִי נָא...

G. The 'down-grade' - Brit Avot w/o Brit Sinai / Shmot 33:1-7

א וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה, לֵךְ עֲלֶה מִזֶּה-: אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם ... ב וְשָׁלַחְתִּי לְפָנֶיךָ, מַלְאָךְ... **כִּי לֹא אֶעֱלֶה בְּקִרְבְּךָ, כִּי עִם-קִשָּׁה-עֲרָף אֶתָּה--פֶּן-אֲכַלְךָ**, בַּדֶּרֶךְ....

H. Moshe demands that God not leave them / Shmot 33:12-16

יב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-יְהוָה, רְאֵה אֶתָּה אֹמֵר אֵלַי הֵעַל אֶת-הָעַם הַזֶּה... וְרֵאָה, כִּי עַמְּךָ הַגּוֹי הַזֶּה. יד וַיֹּאמֶר: פָּנֵי יִלְכוּ, וְהִנַּחְתִּי לָךְ. טו וַיֹּאמֶר, אֵלָיו: אִם-אֵין פָּנֶיךָ הַלְכִים, אֶל-תִּעֲלֶנּוּ...

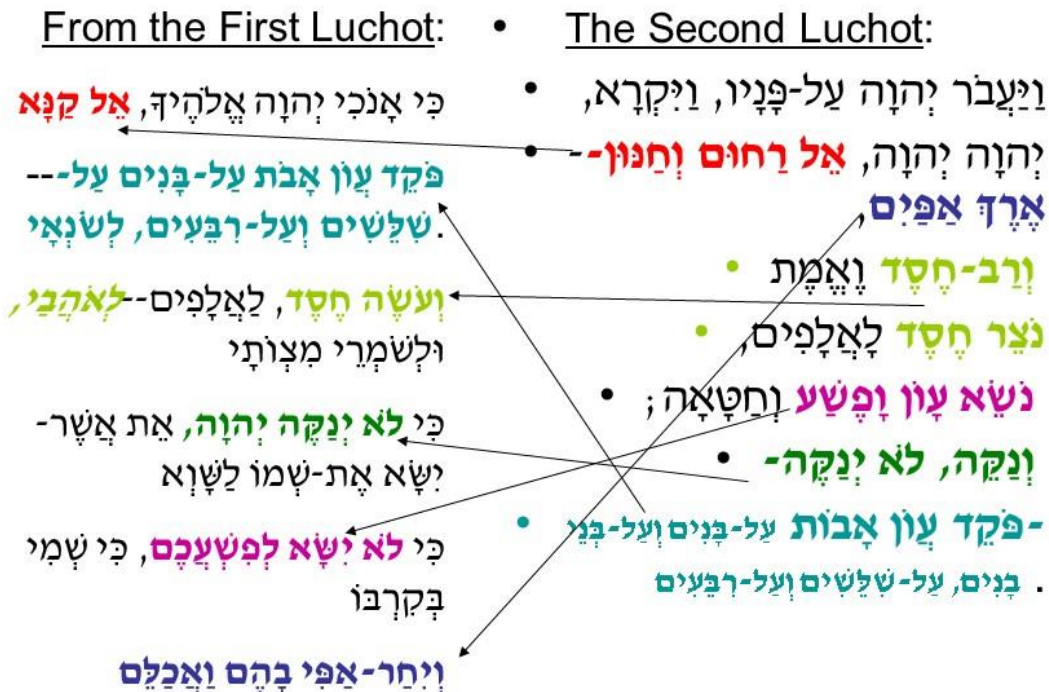
I. A 'New Deal' - enter attributes of Mercy / Shmot 33:17-22

יז וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, גַּם אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֶעֱשֶׂה: כִּי-מִצָּאת חֵן בְּעֵינַי... יט וַיֹּאמֶר, אָנֹכִי אֶעֱבִיר כָּל-טוֹבֵי עַל-פָּנֶיךָ, וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה, לְפָנֶיךָ; וְחִנַּתִּי אֶת-אֲשֶׁר אַחֲזָן, וְרַחֲמֹתַי אֶת-אֲשֶׁר אֲרַחֵם...

J. Re-establishing Brit Sinai- w/ an 'amendment' / Shmot 34:6-8

ו... וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל-פָּנָיו, וַיִּקְרָא, יְהוָה יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנוּן--אֶרְךְ אַפַּיִם, וְרַב-חֶסֶד וְאֱמֶת. ז. נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים, נִשָּׂא עוֹן וּפְשָׁע וְחַטָּאָה; וְנִקְהָה, לֹא יִנְקָה--פִּקֵּד עוֹן אָבוֹת עַל-בָּנִים וְעַל-בְּנֵי בָנִים, עַל-שְׁלֹשִׁים וְעַל-רִבְעִים.

From רחמים to דין



K. Moshe Rabeinu's request for the shechina to return

ח וַיִּמְהַר, מֹשֶׁה; וַיִּקְדַּ אֶרְצָה, וַיִּשְׁתַּחֲוֶה. ט וַיֹּאמֶר אֶם-נָא מִצְּאֵתִי חַן בְּעֵינֶיךָ, אֲדַנִּי, יִלְךְ-נָא אֲדַנִּי, בְּקִרְבָּנִי: **כִּי עַם-קָשֶׁה-עֵרְף הוּא,** (even though) וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵינוּ וְלַחַטָּאתֵינוּ וְנִחַלְתָּנוּ

Note direct contrast to God's earlier threat from 33:2-3

וְשִׁלַּחְתִּי לְפָנֶיךָ, מִלֶּאֲדָךְ, כִּי לֹא אֶעֱלֶה בְּקִרְבְּךָ, **כִּי** (because), **עַם-קָשֶׁה-עֵרְף אַתָּה--**פֶּן-אֶכְלֶדְךָ, בְּדֶרֶךְ.

Note how according to Chazal,

For the shchina to return, Am Yisrael must first build the Mishkan, to show that they indeed desire to be His people.
Hence commandment to build Mishkan is after chet ha'egel.

K. The Biblical meaning of the word "kapara"

Breishit 6:14 – Noah's Ark בראשית פרק ו – תיבת נח

יד עשה לך תבת עצי-גפר, קנים תעשה את-התבה; וְכַפַּרְתָּ אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ, בַּכֹּפֶר.

Frost like manna – Shmot 16:14 / שמות ט"ז בתיאור המן

יד ותעל, שכבת הטל; והנה על-פני המדבר, דק מחספס--דק כַּכֹּפֶר, על-הארץ

Kapporet cover of Ark – Shmot 25:20 / שמות כ"ה – הכפרת במשכן

כ והיו הכרבים פְּרָשִׁי כְּנָפִים לְמַעַלָּה, סְכָכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל-הַכַּפֹּרֶת, וּפְנֵיהֶם, אִישׁ אֶל-אָחִיו; אֶל-הַכַּפֹּרֶת--יְהִיוּ, פְּנֵי הַכְּרָבִים .

Avoda of High Priest on Yom Kippur – Vayikra 16:3-16

ג. בְּזֹאת יָבֵא אֶהֱרֹן, אֶל-הַקֹּדֶשׁ: בֶּפֶר בֶּן-בְּקָר לְחֹטְאֹת, וְאֵיל לְעֹלָה

יג וְנָתַן אֶת-הַקֹּטֶרֶת עַל-הָאֵשׁ, לְפָנֵי יְהוָה; וְכֹסֶה עֲנַן הַקֹּטֶרֶת, אֶת-הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל-הָעֵדוּת...
יד וְלָקַח מִדַּם הַפָּר, וְהִזָּה בְּאֶצְבָּעוֹ עַל-פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת קִדְמָה; וְלְפָנֵי הַכַּפֹּרֶת, יִזֶּה שְׂבַע-פְּעָמִים מִן-הַדָּם--בְּאֶצְבָּעוֹ. טו וְשָׁחַט אֶת-שְׁעִיר הַחֹטְאֹת, אֲשֶׁר לָעֵם, וְהִבִּיא אֶת-דָּמוֹ, אֶל-מִבֵּית לְפָרְכֹת; וְעָשָׂה אֶת-דָּמוֹ, בְּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדַם הַפָּר, וְהִזָּה אֹתוֹ עַל-הַכַּפֹּרֶת, וְלְפָנֵי הַכַּפֹּרֶת .

טז וְכָפַר עַל-הַקֹּדֶשׁ, מִטְּמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפְשְׁעֵיהֶם לְכָל-חַטְאֹתָם; וְכֵן יַעֲשֶׂה, לְאֵהָל מוֹעֵד, הַשֹּׁכֵן אִתָּם, בְּתוֹךְ טְמֵאתָם.

L. A magic 'incantation', or essence of prayer?

מסכת ראש השנה פרק א

דף יז, ב גמרא ... "ויעבור ה' על פניו ויקרא" (24:6) א"ר יוחנן אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו - מלמד שנתעטף הקב"ה כשליח צבור, והראה לו למשה סדר תפלה. אמר לו: כל זמן שישראל חוטאין - יעשו לפני כסדר הזה, ואני מוחל להם.

Concept that Hashem CAN forgive , leads to process of "teshuva", and essence of prayer : the understanding that Hashem can forgive us, but it is dependent on our actions and sincerity to learn from our mistakes.